

29.05.2013

Kj/21

§ 224

Ryj / Den av ledamoten Leo Stranius väckta motionen om årliga utsläppskvoter

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Leo Stranius väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Erja Saarinen, biträdande stadssekreterare, telefon: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite
- 2 Energiansäästöneuvottelukunnan lausunto 27.3.2013

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av Leo Stranius väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredraganden

Ledamoten Leo Stranius och 24 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors ska börja bereda årliga utsläppskvoter och ta dem upp till behandling i stadsfullmäktige i syfte att förbinda sig vid de årliga utsläppsminskningarna.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandena och konstaterar att Helsingfors stads energisparkommission inledde sin verksamhet år 1974 och den årliga uppföljningen och rapporteringen av energibesparingen i Helsingfors år 1978. Utsläppen från energiproduktionen har följts upp sedan rapporteringen började och uppföljningen av utsläppen från energiförbrukningen blev en del av rapporten år 2006. Rapporten fokuserar i huvudsak på att uppfölja energikonsumtionen i stadens egen verksamhet, men den redogör också för de av stadens funktioner som påverkar energikonsumtionen och utsläppen i hela stadsområdet. Energikonsumtionen och drivhusutsläppen i hela stadsområdet följs upp både i miljöcentralens miljöstatistik och i rapporten för Huvudstadsregionens klimatstrategi som Helsingforsregionens miljötjänster årligen sammanställer.

Helsingfors stad var den första staden i Finland att bli medlem i energi- och klimatavtalet mellan kommunerna och handels- och industriministeriet (nu arbets- och näringsministeriet) år 1993. Det nuvarande energieffektivitetsavtalet (KETS) är det fjärde avtalet i rad i vilket staden har förbundit sig till ett fast energisparmål. Staden rapporterar årligen om hur energisparmålet uppfyllts till Motiva. I rapporten anges separat åtgärderna som genomförts och deras inverkan på utsläppen. Utöver det allmänna avtalet om stadens energieffektivitet har staden ett särskilt energieffektivitetsavtal (VAETS) som gäller för hyresbostäderna. Helsingfors Energi har motsvarande avtal inom tre affärsverksamhetsområden. Staden har dessutom förbundit sig att till 2020 minska utsläppen i hela stadsområdet med 20 % bl.a. i sin energipolitik och som en del av Europeiska unionens avtal Covenant of Mayors. Utfallet av CoM-avtalet uppföljs vartannat år. I förslaget till Helsingfors stads strategiprogram för 2013–2016 anges som mål för stadens hållbara verksamhet att koldioxidutsläppen i hela Helsingfors ska minskas med 30 % till 2020 i förhållande till 1990 års nivå. Som en åtgärd för att uppnå målet ska en utredning om alternativa sätt att minska utsläppen inklusive en kostnads kalkyl göras upp före slutet av 2013.

Staden sammanställer årligen en rapport om stadens egna energisparåtgärder och om de åtgärder som vidtas i syfte att öka andelen förnybar energi, inklusive kalkyler om åtgärdernas inverkan på utsläppen, rapporterar uppgifterna som en del av flera energieffektivitetsavtal till Motiva och sammanställer en miljörapport och miljöstatistik. Förvaltningarna deltar i att sammanställa rapporterna som samordnas av byggnadskontoret och miljöcentralen genom att skicka uppgifter om sin verksamhet och kostnaderna. På årsnivå är satsningarna på att samla in information och att rapportera avsevärda redan i nuläget.

Under de senaste årtiondena har staden dessutom utarbetat och genomfört flera åtgärdsprogram och verksamhetsplaner som också hänför sig till utsläppsminskningar, bl.a. åtgärdsprogrammet för hållbar utveckling (2002), energipolitiska riktlinjer (2008), program för ekologiskt hållbart byggande (2009 och 2012), energieffektivitetsavtalets handlingsplan (2009), åtgärdsplanen för hållbar energi (2010), för att nämna några. Ansvar för genomförandet av programmen har delats och det har följts och följs upp i vilken grad deltagarna uppfyller ansvaret under programperioden. Uppfyllelsen av klimatmålen beror alltså inte bara på miljöpolitiken eller på de politiska deklARATIONERNA.

Som en av stadens förpliktelser började man år 2010 bereda förvaltningsvisa bindande energisparmål som infördes år 2011. Med målen strävar man årligen efter två procents nya energibesparingar i

29.05.2013

Kj/21

genomsnitt jämfört med 2010. För att uppnå energisparmålen har förvaltningarna utarbetat sina egna energisparplaner som de aktivt förverkligar. Uppföljningen av de förvaltningsvisa energibesparingarna försvåras bl.a. av byggnader som flera förvaltningar använder och i vilka energiförbrukningen inte mäts separat för varje användare. Dessutom är det svårt att hänföra de realiserade besparingarna till de olika aktörerna (t.ex. användarnas olika tillvägagångssätt, underhålls- och servicefunktioner, ägarens investeringar).

Möjligheterna att strama åt stadens nuvarande mål för energibesparing och utsläppsminskning utreds för närvarande både i samband med att kommunernas energieffektivitetsavtal förnyas och när stadens eget behov att förnya utsläppsmålet utreds. Staden har redan sedan länge följt upp och rapporterat om den årliga energikonsumtionen, drivhusutsläppen och de vidtagna åtgärderna.

Stadsstyrelsen anser att målen angivna i motionen är av rätt slag, men att det inte är ändamålsenligt att skapa ett nytt uppföljnings- och rapporteringsförfarande vid sidan av de redan befintliga metoderna. Om man vill förnya den nuvarande rapporteringen måste de nuvarande rapporteringsförfarandena antingen ändras eller slås samman.

Stadsstyrelsen konstaterar till slut att genomförandet av åtgärderna för utsläppsminskning och uppföljningen av åtgärdernas effekt kommer att granskas i en utredning år 2013 i enlighet med strategiprogrammet för 2013–2016. Efter att utredningen blivit färdig väljs åtgärder för att minska utsläppen och sätt på vilka åtgärderna genomförs.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Uppllysningar

Erja Saarinen, biträdande stadssekreterare, telefon: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite
- 2 Energiansäästöneuvottelukunnan lausunto 27.3.2013

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Hallintokeskus

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 15.05.2013 § 163

Bordlades 15.05.2013

29.05.2013

Kj/21

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Erja Saarinen, biträdande stadssekreterare, telefon: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 29.04.2013 § 475

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteerin, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 11.4.2013

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että vuodesta 2011 lähtien Energiansäästöneuvottelukunta on määritellyt hallintokunnille energiansäästötavoitteet. Energiansäästöllä edistetään kaupungin tavoitetta kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.

Strategiaohjelmaehdotuksen 2013 - 2016 mukaan koko Helsingin hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta ja kaupunki tekee vuoden 2013 loppuun mennessä selvityksen päästöjen vähentämisen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista kustannusarvioineen. Selvityksessä arvioidaan mahdollisuudet tavoitteen saavuttamiseksi ja siihen vaadittavat

29.05.2013

Kj/21

kustannustehokkaimmat toimenpiteet, jolloin ne voidaan asettaa kustannusten ja hyötyjen perusteella tärkeysjärjestykseen.

Niin ikään strategiaohjelmaehdotuksen mukaan energiantuotannon päästöjä vähennetään 20 % vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että hallintokunta-kohtaisten päästötavoitteiden määrittely ei välttämättä johtaisi kokonaisuuden kannalta kustannustehokkaimpiin toimenpiteisiin päästöjen vähentämiseksi ja lisäksi seuranta vaatisi huomattavaa työpanosta konsulttiselvityksineen. Talous- ja suunnittelukeskus pitää tarkoituksenmukaisena jatkossakin säilyttää erilliset tavoitteet energiansäästöille ja energiantuotannon päästöille.

Lisätiedot

Matti Malinen, konserniyksikön päällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Helsingin Energian johtokunta 26.03.2013 § 16

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Päätös

Helsingin Energia on aloitteen tekijöiden kanssa samaa mieltä ilmastonmuutoksen hillitsemisen tärkeydestä ja pyrkii omalta osaltaan siihen pitämällä energiatehokkuutta ja kehitysohjelman etenemistä ensisijaisina toiminnassaan. Paikalliseen päästökiintiöimiseen Helsingin Energia suhtautuu varauksellisesti. Päällekkäistä ja moninkertaista ohjausta pitää välttää.

Helsingin Energia korostaa ohjauskeinojen selkeyttä. Kaupunkitason ja hallintokunta-kohtaiset vuosittaiset päästökiintiöt olisivat epätarkoituksenmukaisia. Sää ja lämmöntarve vaihtelevat pitemmissä jaksoissa. CO₂ – muunnoslaskelmat eivät ole yksiselitteisiä. Päästökauppasektorille ja ei-päästökauppasektorille on jo olemassa sitovat EU:n ja Suomen tason säädösohjaukset. Ilmastokysymyksen rinnalla on huolehdittava ilman laadusta. Paikallinen osittaisoptimointi voisi johtaa kokonaisenergiankulutuksen ja myös päästöjen kasvuun.

LISÄYS 10. kappaleen loppuun:
Pitkän aikavälin päästötavoitteisiin päästään noudattamalla johdonmukaista suunnitelmaa.

Käsittely

26.03.2013 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

29.05.2013

Kj/21

Pekka Manninen: LISÄYS 9. kappaleen loppuun: Helsingin päästötavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2020 mennessä tulee etsiä optimaaliset keinot päästökauppasektorilla ja ei-päästökauppasektorilla.

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Muutetaan lause (1. kappale): Paikalliseen päästökiintiöimiseen Helsingin Energia suhtautuu varauksellisesti. MUUTOS: Helsingin Energia pitää paikallista päästökiintiöimistä mahdollisena tapana varmistaa päästöjen säännöllinen väheneminen.

Kannattajat: Mikko Koikkalainen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Muutetaan lause (2. kappale): Kaupunkitason ja hallintokuntaohjaukselliset vuosittaiset päästökiintiöt olisivat epätarkoituksenmukaisia. MUUTOS: Kaupunkitason ja hallintokuntaohjaukselliset vuosittaiset päästökiintiöt voisivat auttaa toiminnallistamaan kehitysohjelman tavoitteet ja jalkauttamaan ne toimialoille.

Kannattajat: Jyrki Hartikainen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Muutetaan lause (2. kappale): CO₂ – muunnoslaskelmat eivät ole yksiselitteisiä. MUUTOS: Virke pois

Kannattajat: Piia Häkkinen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: LISÄYS 2. kappaleen loppuun: Siksi Helsingin mahdollisissa vuosittaisissa päästökiintiöissä tulee ottaa huomioon vaikutukset kaupungin ulkopuolelle ja valita päästövähennyksiksi sellaiset ohjaukeinoet, jotka kannustavat päästövähennyksiin myös Helsingin ulkopuolella.

Kannattajat: Mikko Koikkalainen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Muutetaan lause (2. kappale): Päästökauppasektorille ja ei-päästökauppasektorille on jo olemassa sitovat EU:n ja Suomen tason säädöshajukset. MUUTOS: Päästökauppasektorille ja ei-päästökauppasektorille on jo olemassa sitovat EU:n ja Suomen tason säädöshajukset, joiden tavoitteisiin paikalliset päästökiintiöt auttaisivat pääsemään

29.05.2013

Kj/21

mahdollisimman johdonmukaisesti.

Kannattajat: Mikko Koikkalainen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: LISÄYS 8. kappaleen loppuun: Näitä tavoitteita olisi tarkoituksenmukaista päivittää korkeamman päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi, sillä energiatehokkuustoimet ovat kustannustehokkain tapa vähentää päästöjä.

Kannattajat: Mikko Koikkalainen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: LISÄYS 10. kappaleen loppuun: Pitkän aikavälin päästötavoitteisiin pääsemiseksi tulee siksi muodostaa johdonmukainen polku.

Kannattajat: Piia Häkkinen

Vastaehdotus:

Leo Stranius: LISÄYS 10. kappaleen loppuun: Pitkän aikavälin päästötavoitteisiin päästään noudattamalla johdonmukaista suunnitelmaa.

Kannattajat: Piia Häkkinen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan lause (1. kappale): Paikalliseen päästökiintiöimiseen Helsingin Energia suhtautuu varauksellisesti. MUUTOS: Helsingin Energia pitää paikallista päästökiintiöimistä mahdollisena tapana varmistaa päästöjen säännöllinen väheneminen.

Jaa-äännet: 4

Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 4

Jyrki Hartikainen, Piia Häkkinen, Mikko Koikkalainen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ville Kopra

2 äänestys

29.05.2013

Kj/21

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan lause (2. kappale): Kaupunkitason ja hallintokunta-kohtaiset vuosittaiset päästökiintiöt olisivat epätarkoituksenmukaisia.

MUUTOS: Kaupunkitason ja hallintokunta-kohtaiset valtuustokauden mittaiset päästökiintiöt voisivat auttaa toiminnallistamaan kehitysohjelman tavoitteet ja jalkauttamaan ne toimialoille.

Jaa-äännet: 4

Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 4

Jyrki Hartikainen, Piia Häkkinen, Mikko Koikkalainen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ville Kopra

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan lause (2. kappale): CO2 – muunnoslaskelmat eivät ole yksiselitteisiä.

MUUTOS: Virke pois

Jaa-äännet: 5

Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Mikko Koikkalainen, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 3

Jyrki Hartikainen, Piia Häkkinen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ville Kopra

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: LISÄYS 2. kappaleen loppuun:

Siksi Helsingin mahdollisissa vuosittaisissa päästökiintiöissä tulee ottaa huomioon vaikutukset kaupungin ulkopuolelle ja valita päästövähennyskeinoiksi sellaiset ohjaukset, jotka kannustavat päästövähennyksiin myös Helsingin ulkopuolella.

29.05.2013

Kj/21

Jaa-äännet: 5

Jyrki Hartikainen, Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Pekka Majuri,
Lea Saukkonen

Ei-äännet: 3

Piia Häkkinen, Mikko Koikkalainen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ville Kopra

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Muutetaan lause (2. kappale): Päästökaupasektorille ja ei-päästökaupasektorille on jo olemassa sitovat EU:n ja Suomen tason säädösohjaukset.

MUUTOS: Päästökaupasektorille ja ei-päästökaupasektorille on jo olemassa sitovat EU:n ja Suomen tason säädösohjaukset, joiden tavoitteisiin paikalliset päästökiintiöt auttaisivat pääsemään mahdollisimman johdonmukaisesti.

Jaa-äännet: 4

Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 4

Jyrki Hartikainen, Piia Häkkinen, Mikko Koikkalainen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ville Kopra

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: LISÄYS 8. kappaleen loppuun: Näitä tavoitteita olisi tarkoituksenmukaista päivittää korkeamman päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi, sillä energiatehokkuustoimet ovat kustannustehokkain tapa vähentää päästöjä.

Jaa-äännet: 4

Arto Helenius, Veli-Matti Kallistahti, Pekka Majuri, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 4

Jyrki Hartikainen, Piia Häkkinen, Mikko Koikkalainen, Leo Stranius

29.05.2013

Kj/21

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Ville Kopra

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: LISÄYS 10. kappaleen loppuun:
Pitkän aikavälin päästötavoitteisiin päästään noudattamalla
johdonmukaista suunnitelmaa.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 8

Jyrki Hartikainen, Arto Helenius, Piia Häkkinen, Veli-Matti Kallistahti,
Mikko Koikkalainen, Pekka Majuri, Lea Saukkonen, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Ville Kopra

Esittelijä

Toimitusjohtaja
Pekka Manninen

Lisätiedot

Martti Hyvönen, Ympäristöjohtaja, puhelin: +358 9 617 2075
martti.hyvonen(a)helen.fi

Ympäristölautakunta 19.03.2013 § 98

HEL 2013-000693 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Aloitteessa ehdotetaan kullekin toimialalle sekä kaupungin hallintokunnille päästökiintiöitä 1-4 vuoden jaksolle, joita seurattaisi vuosittain. Aloite on osin oikean suuntainen, mutta todennäköisesti sellaisenaan vaikea ja kallis toteuttaa. Nykyisellään, kun seurantajärjestelmät ovat puutteellisia, hiilibudjetin laskenta ja määrittely kullekin hallintokunnalle vaatisi huomattavaa erillistä työpanosta ja selvitys- ja konsulttityötä. Pelkkä päästöjen budjetointi ja

vuosittainen seuranta eivät johda myöskään välttämättä konkreettisiin toimiin.

Tiekartta päästöjen vähentämiseksi

Kaupunki tarvitsisi selkeän, vastuutetun ja resursoidun ilmastonsuojelun toimintasuunnitelman tai tiekartan. Nykyisin päätavoitteet on selkeästi tuotu esille kaupunginvaltuuston hyväksymässä ympäristöpolitiikassa. Ympäristöpolitiikan mukaisesti käynnistyy tänä vuonna selvitys, jossa arvioidaan mahdollisuutta ja tarvittavia toimenpiteitä kaupungin vuoden 2020 kasvihuonekaasupäästövähennystavoitteen nostamiseksi 30 %:iin. Toimenpiteet, joita on kirjattuna useita satoja, hukkuvat nykyisin lukuisiin eri ohjelmiin (Kehitysohjelma, EPOS, SEAP, KETS, VAETS, PEK, Ekorak A ja B jne.). Muun muassa näistä ohjelmista tulisi selkeästi nostaa esille keskeisimmät toimet toimialoittain ja niiden toteutusaikataulu esimerkiksi valtuustokausittain. Tämä sitouttaisi virastot, päätöksentekijät ja muut toimijat entistä paremmin kaupungin ilmastotavoitteiden toteuttamiseen. Seuranta tehtäisiin vuosittain kaupungin ympäristöraportin yhteydessä. 30 %:n päästövähennysselvityksen tuloksia voidaan hyödyntää tiekartan tekemisessä.

Hallintokuntaakohtainen hiilineutraaliustavoite

Hallintokuntaakohtainen hiilineutraaliustavoite olisi kustannustehokas lisä systemaattiseen energiatehokkuus- ja ilmastotyöhön. Kun tarkastellaan pelkästään hallintokunnan välittömiä päästöjä, voidaan kohtuullisen helposti laskea hiilijalanjälki suhteessa työntekijämäärään. Ympäristökeskuksessa ja rakennusvirastossa tehtiin laskenta vuonna 2009, joka sisälsi myös suurimpien hankintojen hiilijalanjäljen. Ympäristökeskus teki laskennan perusteella itselleen ohjelman, jonka mukaan se on hiilineutraali vuonna 2015. Viime vuonna ympäristökeskus sisällytti hiilineutraalisuusohjelman osaksi Ekokompassi-ympäristöjärjestelmään. Kaupungin tulisi toimia hyvänä esimerkkinä ja siten tavoitella oman toiminnan hiilineutraalisuutta paljon aikaisemmin kuin 2050 kuten hiilineutraali ympäristökeskus 2015 toiminnallaan osoittaa.

Hallintokuntaakohtainen vuosittainen energiansäästötavoite

Vuodesta 2011 lähtien on Energiansäästöneuvottelukunta määritellyt hallintokunnille sitovat energiansäästötavoitteet siten, että päätavoitteena on Kuntien energiatehokkuussopimuksen mukainen 9 %:n kiinteä energiansäästö vuoden 2016 loppuun verrattuna vuoden 2005 energiankulutuksesta. Vuoden 2014 osalle tavoitteeksi on asetettu 6 % verrattuna vuoden 2010 energiankulutuksesta. Hallintokuntien tulisi seurata kokonaisenergiankulutusta sähkön ja

lämmön osalta päämittareiltaan. Mikäli hallintokunnat käyttävät merkittäviä määriä muita polttoaineita, niin niiden tulee määritellä niiden osalta itse kriteerit, jotka vastaavat asetettua energiansäästötavoitetta.

Hallintokuntien energianseurantatyö on osoittautunut hyvin haasteelliseksi jo pelkästään kulutustietojen saamisen kannalta. Esimerkiksi monien hallintokuntien osat toimivat kiinteistöissä, joissa on useita hallintokuntia sekä lisäksi mahdollisesti yrityksiä ja yhteisöjä, joilla on yhteinen mittarointi. Sama ongelma koskee jätehuoltoa ja veden kulutusta. Energiankulutustiedon saamista on helpotettu ja koulutusta järjestetty ekotukihenkilöille. Kulutustieto on avattu kaikkien kaupungin työntekijöiden käyttöön kaupungin intraan Ekotuki-sivustolle.

Hallintokuntien tuli myös laatia ensimmäiset hallintokuntakohtaiset energiansäästösuunnitelmat vuoden 2010 loppuun mennessä. Vuoden 2012 loppuun mennessä 17 hallintokuntaa oli toimittanut sen Energiansäästöneuvottelukunnalle. Arviolta vain noin 10 niistä on ajan tasalla. Syinä suunnitelmien puuttumiseen ja puutteellisuuteen ovat seurantatiedon hankala saatavuus ja osaamispuutteet energia-asioissa.

Tarvitaan uusia seuranta- ja arviointityökaluja

Tavoitteiden ja toimenpiteiden seuranta tulisi olla mahdollisimman yksinkertaista ja nopeaa. Nykyisin käytetään eri raporttien tietojen keräämiseen paljon aikaa ja silti ei saada kaikkea tarvittavaa tietoa kokoon. Raportit tulevat jopa vuoden myöhässä raportointijakson päättymisestä. Lisäksi on vaarana, että eri virastot kehittävät erillisiä järjestelmiä. Virastojen yhteinen sähköinen ympäristö- ja ilmastojärjestelmän seurantatyökalun kehittämistyö tulisi aloittaa mahdollisimman pian. Uuden järjestelmän myötä voitaisiin myös asettaa sekä kiinteistökohtaisia, yksikkökohtaisia että virastokohtaisia ympäristövaikutustavoitteita. Seurannassa olisi ainakin energia, jäte, liikenne, vesi, hankinnat sekä ympäristötilinpito. Järjestelmä voitaisiin kehittää joko kerralla koko kaupunkiorganisaatiolle tai sitten virasto kerrallaan. Samaan järjestelmään olisi hyvä sisällyttää ympäristövaikutusten taloudellinen arviointi. Stara ottaa käyttöön jo tänä vuonna oman ympäristöraportoinnin ja sen seurannanjärjestelmän, josta muut hallintokunnat voivat ottaa oppia.

Kaupungissa tehtävien investointien ilmastovaikutuksia ei arvioida nykyisin riittävästi. Investoinnissa tulisi tarkastella tuotteen koko elinkaarta, jolloin voidaan määrittää esimerkiksi sen vaikutukset energiankulutukseen loppuelinkaarensa aikana. Arvioinnilla voidaan välttää tilanne, jossa haitalliset ilmastovaikutukset tai materiaalien ja energian kulutus lisääntyisivät toisaalla tuoteketjussa samalla kuin niitä vähennetään yhtäällä. Kuuden Suomen suurimman kaupungin

29.05.2013

Kj/21

yhteistyönä on kehitetty investointien ilmasto- ja ympäristövaikutusten arviointi –mallia, jota suunnitellaan pilotoitavaksi virastoissa vuosina 2013-2014.

Yhteenveto

Kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali viimeistään vuonna 2050 valtuuston hyväksymän ympäristöpolitiikan mukaisesti. Tämän lisäksi kaupungilla on energiatehokkuustavoitteita. Tavoitteiden saavuttamiseksi kaupungin tulisi laatia kokonaisvaltainen ilmastonsuojelun tiekartta, joka sisältäisi priorisoidut toimenpiteet keskeisimmille toimialoille. Lisäksi kaupunkiorganisaation tulisi aloittaa mahdollisimman pian kehitystyö sähköisen ympäristö- ja ilmastoasioiden seurantajärjestelmän kehittämiseksi. Järjestelmän avulla voitaisiin kustannustehokkaasti asettaa kiinteistökohtaisia, yksikkökohtaisia sekä virastokohtaisia tavoitteita sekä seurata toimenpiteiden vaikuttavuutta. Ilmasto- ja ympäristöasiat tulisi ottaa huomioon jo investointivaiheessa, mitä varten tulisi ottaa käyttöön arviointityökalu.

Ympäristölautakunnan mielestä nykyinen vuosittainen energiansäästötavoite on hyvä alku hallintokuntakohtaiselle ilmastotoiminnalle, mutta ei riittävä. Hallintokuntakohtaista toimintaa tulisi edelleen kehittää ja tukea hallintokuntia energiankulutuksen ja muiden ympäristötekijöiden seurannassa ja suunnitelmien laadinnassa. Hallintokuntakohtaiset energiansäästösuunnitelmat tulisi arvioida ja niistä tulisi antaa palautetta hallintokunnille.

Ympäristölautakunta myös esittää, että hallintokunnat seuraisivat ympäristökeskuksen esimerkkiä ja laatisivat itselleen ympäristöohjelman, johon on sisällytetty hiilineutraalisuustavoitteet sekä toimenpiteet aikatauluineen sekä vastuutahoineen niiden saavuttamiseksi. Hallintokuntien päästövähennystyökaluina voidaan käyttää muun muassa energiansäästösuunnitelmaa, hiililaskureja, ympäristöjärjestelmiä (Ekokompassi ja muut järjestelmät) ja Ekotukitoimintaa.

Käsittely

19.03.2013 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esittelijä päätti muuttaa esitystään:

Päivi Kippo-Edlund: Poistetaan kappaleen 2 toisesta virkkeestä sana 'liian' niin että se tulisi muotoon

"Aloite on osin oikean suuntainen, mutta todennäköisesti sellaisenaan vaikea ja kallis toteuttaa."

Vastaehdotus:

Tuula Palaste-Eerola: Lisätään 2 kappaleen loppuun virke:
"Helsingin kaupungin päätöksenteko- ja hallintokoneisto sinänsä
kykenisi suunnilleen nykyisen kokoisin resurssein kuvatun seurannan
ja suunnittelun toteuttamaan, mikäli sen toimintoja hallintokuntien välillä
päänettäisiin priorisoida uudelleen. Todennäköisimmin Helsingin yksin
toteuttama seuranta jonkin verran nostaisi hallinnon yhteisiä
kustannuksia, mutta ei liene taloudellisista syistä saavuttamattomissa."

Kannattajat: Leo Stranius

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään 2 kappaleen loppuun virke:

"Helsingin kaupungin päätöksenteko- ja hallintokoneisto sinänsä
kykenisi suunnilleen nykyisen kokoisin resurssein kuvatun seurannan
ja suunnittelun toteuttamaan, mikäli sen toimintoja hallintokuntien välillä
päänettäisiin priorisoida uudelleen. Todennäköisimmin Helsingin yksin
toteuttama seuranta jonkin verran nostaisi hallinnon yhteisiä
kustannuksia, mutta ei liene taloudellisista syistä saavuttamattomissa."

Jaa-äännet: 6

Joona Haavisto, Joona Iso-Lotila, Timo Korpela, Timo Latikka, Matti
Niemi, Sirpa Norvio

Ei-äännet: 3

Ernesto Hartikainen, Tuula Palaste-Eerola, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Todettiin, että JAA-ehdotus voitti äänin 6-3, joten esittelijän esitys jäi
voimaan.

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi